

David Hilbert

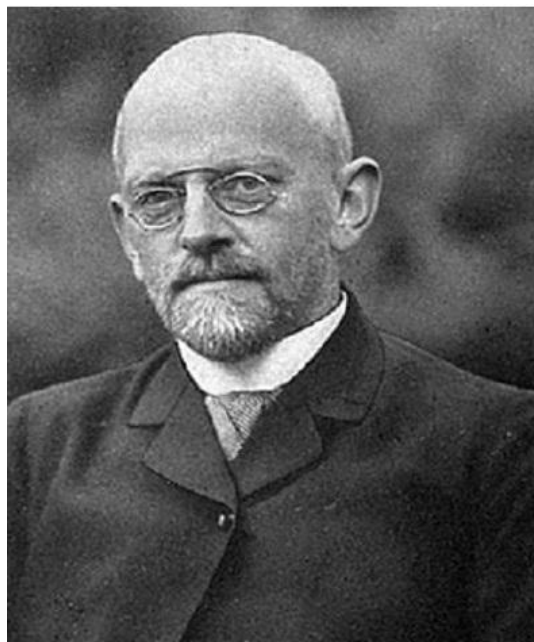
Ο David Hilbert ήταν Γερμανός μαθηματικός που γεννήθηκε το 1862 στο Königsberg που τότε ήταν πρωτεύουσα της Ανατολικής Πρωσίας και σήμερα ανήκει στη Ρωσία. Είναι ιδιαίτερα γνωστός από τα αξιώματα Hilbert και τη θεωρία του χώρου Hilbert, η οποία αποτελεί το θεμέλιο της συναρτησιακής ανάλυσης.

Πέρασε 33 χρόνια της ζωής του γύρω από το Königsberg, παρακολούθησε το εκεί πανεπιστήμιο και όταν πήρε το διδακτορικό του εντάχθηκε στο προσωπικό του το 1895, όπου και έμεινε μέχρι το 1895 ως λέκτορας. Έγινε όμως διάσημος μόνον όταν τον κάλεσε στο Gottingen ο Klein, όπου σύντομα ο ίδιος αποτέλεσε τον σημαντικότερο λόγο για το ότι το Πανεπιστήμιο αυτό διαδέχθηκε το Πανεπιστήμιο του Βερολίνου ως το σπουδαιότερο μαθηματικό κέντρο της Γερμανίας και ίσως του κόσμου στο πρώτο τρίτο του εικοστού αιώνα.

Ο Hilbert άρχισε τη σταδιοδρομία του μελετώντας αλγεβρικές μορφές, μετά στράφηκε στην αλγεβρική θεωρία αριθμών, στα θεμέλια της γεωμετρίας, στις ολοκληρωτικές εξισώσεις, στη Θεωρητική φυσική και τελικά στα θεμέλια των μαθηματικών. Είναι μάλλον περισσότερο γνωστός για τη διάλεξή του στο Διεθνές Συνέδριο των Μαθηματικών που έγινε στα Παρίσι το 1900 και στην οποία εξέθεσε τον κατάλογο με τα είκοσι τρία μαθηματικά προβλήματα των οποίων η επίλυση — κατά τη γνώμη του — θα είχε κεντρική θέση στα μαθηματικά του εικοστού αιώνα. Ο Hilbert πίστευε βαθύτατα ότι τα μαθηματικά προοδεύουν μέσω της επίλυσης προβλημάτων και ουδέποτε έχασε την εμπιστοσύνη του στην αρχή «πρέπει να μάθουμε, θα μάθουμε».

Μετά την κατάληψη της εξουσίας από τους ναζί, ο Hilbert έζησε τη διάλυση του Gottingen που είχε γνωρίσει. Οι περισσότεροι ακαδημαϊκοί στο Gottingen είτε ήταν Εβραίοι ή παντρεμένοι με άτομα εβραϊκής καταγωγής και αναγκάστηκαν να φύγουν ή εκδιώχτηκαν. Το 1933 ο Hilbert παρευρέθηκε σε ένα συμπόσιο στο οποίο ο Υπουργός Παιδείας τον ρώτησε «Πώς είναι τα μαθηματικά στο Gottingen τώρα που ελευθερώθηκαν από την εβραϊκή επιρροή;» και ο Hilbert απάντησε «Μαθηματικά στο Gottingen; Δεν υπάρχουν πια».

Το 1943 πέθανε απομονωμένος και τα νέα του θανάτου του έγιναν γνωστά έξι μήνες μετά. Το επιτάφιο μνημείο του στο Gottingen διακοσμείται από το περίφημο κείμενο που εκφώνησε στον επίλογο της συνταξιοδότησής του το φθινόπωρο του 1930. Τα λόγια δόθηκαν σε απόκριση του Λατινικού αποφθέγματος: «Ignoramus et ignorabimus» ή «Δεν ξέρουμε, δεν θα γνωρίζουμε», και αναγράφεται το «Wir

müssen wissen» που σε μετάφραση στα ελληνικά σημαίνει «Εμείς πρέπει να γνωρίζουμε. Εμείς θα γνωρίζουμε.»

Τη μέρα πριν ο Hilbert προφέρει αυτές τις φράσεις στην ετήσια συνάντηση του συλλόγου των Γερμανών Επιστημόνων και Φυσικών, ο Kurt Gödel - σε μια επιτραπέζια συζήτηση κατά τη διάρκεια της διάσκεψης για την Επιστημολογία και τις συναντήσεις του Συλλόγου - διστακτικά ανακοίνωσε την πρώτη έκφραση του ανολοκλήρωτου θεωρήματός του σχετικά με την πληρότητα των μαθηματικών.

Πηγές:

Victor J Katz (2013). *Ιστορία των Μαθηματικών*, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης

<https://el.wikipedia.org>